

Sygn. akt IC 977/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2023 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	SSO Wojciech Rychliński
Protokolant	st. sekr. sąd. Wioletta Kolanek

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2023 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. B.**

przeciwko **M. M. (1)**

o zapłatę

- zasądza od pozwanej M. M. (1) na rzecz powoda R. B. kwotę **62.000 złotych (sześćdziesiąt dwa tysiące 00/100)** z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 września 2022 roku do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałej części;
- zasądza od pozwanej M. M. (1) na rzecz powoda R. B. kwotę **1.836,76 złotych** (jeden tysiąc osiemset trzydzieści sześć 76/100) tytułem zwrotu kosztów procesu;
- nakazuje pobrać od powoda R. B. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę **3.185,35 złotych (trzy tysiące sto osiemdziesiąt pięć 35/100)** tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa obejmujących wydatki związane ze sporządzeniem opinii przez biegłego i część opłaty sądowej od oddalonej części powództwa;
- nakazuje pobrać od pozwanej M. M. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę **5.662,84 złotych (pięć tysięcy sześćset sześćdziesiąt dwa 84/100)** tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa obejmujących wydatki związane ze sporządzeniem opinii przez biegłego i część opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa;

SSO Wojciech Rychliński

Sygn. akt IC 977/22

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 29 czerwca 2022 roku powód **R. B.** reprezentowany przez adwokata M. M. (2) wniósł o zasądzenie od pozwanej **M. M. (1)** kwoty **96.600 złotych** wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 marca 2022

roku do dnia zapłaty tytułem nakładów poczynionych na nieruchomość pozwanej w okresie pozostawania przez strony postępowania w konkubinacie.

(k.3-4)

W odpowiedzi na pozew z dnia 16 września 2022 roku pozwana **M. M. (1)** reprezentowana przez adwokata M. S. wносиła o oddalenie powództwa i obciążenie powoda kosztami postępowania.

W uzasadnieniu wskazała, że remont domu sfinansowała ze swoich środków materialnych. Powódka otrzymała od matki kwotę 28.000 złotych w drodze darowizny, którą przeznaczyła na remont zaś powód był obciążony obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz dwójki dzieci, ponosił koszty leczenia zdiagnozowanej cukrzycy, nadużywał alkoholu, poczynił zakup samochodu marki O. (...) w trakcie trwania konkubinatu.

(k.24-28)

Pełnomocnik pozwanej na rozprawie w dniu 18 stycznia 2023 roku uznał żądanie powództwa co do kwoty 10.000 złotych. **(k.165)**

Ostatecznie pełnomocnicy stron poparli swoje stanowiska w sprawie. **(k.267 v.,)**

Sąd ustalił stan faktyczny :

Strony pozostawały w konkubinacie w okresie od września 2011 roku do 22 marca 2022 roku. Powód mieszkał na nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym i budynkami gospodarczymi położonej w miejscie W. przy ulicy (...), gmina m. W., powiat (...), województwo (...), oznaczonej numerem ewidencyjnym działki (...), obręb (...) W., będącej własnością pozwanej M. M. (1).

Na początku powód wykonał na terenie nieruchomości prace porządkowe, później rozpoczął prace remontowe w domu, w tym zajął się wymianą dachu, rozproszaniem instalacji elektrycznej, a także prowadził prace w ogrodzie. Powód uregulował płatności za wywóz ziemi i gruzu z terenu nieruchomości należącej do pozwanej w kwocie 4.000 złotych. Poniósł koszt prac geodezyjnych. Pożyczał ciągnik od swojego brata celem przywozu drzewa z lasu. Powód uzgadniał pracę z pracownikami i płacił im osobiście. Kupował także materiały budowlane, płyty kartonowe, siatkę, papę, drewno na dach, regulował płatności za robociznę. Uregulował płatności za płot, wylewki i chodnik w kwocie około 10.000 złotych. Koszt wymiany czterech okien to kwota 4.000 złotych. Powód w tym okresie pracował w Areszcie Śledczym jako funkcjonariusz służby więziennej. Był obciążony obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz dwójki dzieci w łącznej kwocie 1.000 złotych miesięcznie. Dojazd do pracy to był wydatek rzędu 100 złotych, 200 złotych, dokładał się do kosztów związanych z utrzymaniem w kwocie od 300 złotych - 500 złotych, leki 100 złotych. Na potrzeby remontów powód zaciągał pożyczki w miejscu pracy w okresie od września 2011 roku do 22 marca 2022 roku kolejno 10.000 złotych, 9.600 złotych, 18.000 złotych i 30.000 złotych. Jedna z pożyczek w wysokości 10.000 złotych została przeznaczona na zakup samochodu zaś pozostałe zostały skonsumowane na remont domu pozwanej. W roku 2022 wynagrodzenie powoda kształtowało się w granicach 3.400 złotych netto, premie uznaniowe 4.753 złotych. Powód jest chory na cukrzycę i leczy się psychiatrycznie. Obecnie pobiera świadczenie emerytalne. W dniu 22 marca 2022 roku po powrocie ze szpitala powoda, pozwana oświadczyła, że nie będzie z nim mieszkać.

(**dowód:** umowa kupna pojazdu marki O. (...) **k.91**, potwierdzenia przelewów z konta powoda na rzecz pozwanej w związku z zakupem materiałów budowlanych **k.92-159**, informacja z Aresztu Śledczego o zaciągniętych pożyczkach przez powoda **k.87**, wyciąg z rachunku bankowego powoda na okoliczność wydatków na dom pozwanej poczynionych przez powoda **k.184-212**, nagranie audio-vidoe z dnia 18 stycznia 2023 roku zeznania świadka G. B. 00:06:44-00:21:06 **k.165 v.**, zeznania świadka Z. G. 00:32:02- 00:42:07 **k.166, 166 v.**, zeznania świadka D. L. 00:42:07-00:46:12 **k.166 v.**, zeznania świadka J. W. 00:51:15- 00:58:23 **k.167**, nagranie audio-vidoe z dnia 13 września 2023 roku zeznania powoda 00:08:47- 00:27:14 **k.266 v., 267**, zeznania pozwanej 00:30:22- 00:31:32 **k.267**)

Wartość rynkowa nakładów poniesionych przez powoda na nieruchomości zabudowanej położonej w mieście W. przy ulicy (...), określona wg stanu z dnia 22 marca 2022 roku i cen z dnia sporządzenia opinii wynosi: **62 000 zł sześćdziesiąt dwa tysiące złotych.**

- wymiana więźby dachowej wraz z położeniem blachodachówki na całym budynku, założenie okna dachowego **16248 zł**
- wymiana stropu nad częścią niezamieszkałą, założenie schodów modułowych **9780 zł**
- remont poddasza nad częścią zamieszkałą: położenie płyt k/g na ścianach, i płyt osb na podłogach **8832 zł**
- Położenie wełny na poddaszu **5244 zł**
- Wykończenie ścian na poddaszu+ malowanie **3288 zł**
- Wykończenie podłóg na poddaszu **360 zł**
- Rozciągnięcie instalacji elektrycznej na poddaszu **1188 zł**
- Założenie kaloryfera w pokoju na parterze, zamontowanie pieca do ogrzewania poddasza, tzw. Kozy **3288 zł**
- Wylanie posadzki i dociągnięcie elektryki w budynku gospodarczym nr (...) **1248 zł**
- Wylanie posadzki i dociągnięcie elektryki w budynku gospodarczym nr (...) **1860 zł**
- Wylanie posadzki i dociągnięcie elektryki w budynku gospodarczym nr 3 **480 zł**
- Wykonanie altany ogrodowej wraz z kostką **3300 zł**
- Wylanie chodnika, wykonanie wjazdu do domu z jumb, wytyczenie granic **1788 zł**
- Założenie ogrodzenia z elementów betonowych, z siatki oraz założenie bramy **4764 zł**

(**dowód:** opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości mgr K. B. **k.220-248**, opinia ustna **k.266, 266 v.,**)

Pozwana M. M. (1) w okresie od grudnia 2007 roku do 31 sierpnia 2018 roku była zatrudniona na stanowisku sprzedawca w sklepie mięsnym w pełnym wymiarze czasu pracy zaś w okresie od września 2018 roku do 31 października 2020 roku w wymiarze 1/2 etatu. W lutym, marcu 2017 roku wynagrodzenie pozwanej kształtowało się w granicach kwoty 1.800 złotych netto miesięcznie. Pozwana w okresie trwania konkubinatu otrzymywała alimenty i świadczenie 500 plus na dziecko. Nie pracuje od dwóch, trzech lat zajmuje się opieką nad niepełnosprawnym dzieckiem.

(**dowód:** świadectwo pracy **k.174, 175**, wyciągi z wynagrodzenia pozwanej luty, marzec 2017 rok **k.176**, nagranie audio-vidoe z dnia 13 września 2023 roku zeznania pozwanej 00:30:22- 00:32:11 **k.267**, nagranie audio-vidoe z dnia 18 stycznia 2023 roku zeznania świadka J. W. 00:53:15-00:55:14 **k.167**)

Pozwana była uczestnikiem postępowania o zniesienie współwłasności nieruchomości położonej w mieście W. przy ulicy (...), gmina m. W., powiat (...), województwo (...), oznaczonej numerem ewidencyjnym działki (...), obręb (...) W., które toczyło się przed Sądem Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim I Wydziałem Cywilnym w sprawie o sygn. akt I Ns 320/19.

Postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2020 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim zasądził od pozwanej M. M. (1) na rzecz S. W. kwotę 50.755,25 złotych i koszty procesu.

Pozwana uregulowała te należności.

(**dowód:** akta o sygn. akt I Ns 320/19 Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim w załączeniu)

Powód w dniu 10 maja 2022 roku skierował za pośrednictwem swojego pełnomocnika wezwanie do pozwanej celem podjęcia negocjacji w sprawie poczynionych nakładów na nieruchomości .

Pozwana w odpowiedzi na wezwanie oświadczyła, że powód nie czynił jakichkolwiek nakładów.

(**dowód:** pismo powoda **k.7**, pismo pozwanej **k.8**)

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie wyżej wskazanych dowodów w postaci zeznań świadków, stron postępowania, złożonych zaświadczeń, faktur, rachunków, a także opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości mgr K. B..

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda, że poniósł on nakłady na nieruchomość pozwanej.

Okoliczności te zostały potwierdzone osobowymi źródłami dowodowymi. Świadkowie: G. B., Z. G., D. L., J. W. potwierdzili, że to powód czynił nakłady na nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym i budynkami gospodarczymi położonej w mieście W. przy ulicy (...), gmina m. W., powiat (...), województwo (...), oznaczonej numerem ewidencyjnym działki (...), obręb (...) W., będącej własnością pozwanej M. M. (1). Powód wykonał na terenie nieruchomości prace porządkowe, później rozpoczął prace remontowe w domu, w tym zajął się wymianą dachu, rozprowadzeniem instalacji elektrycznej, a także prowadził prace w ogrodzie. Poniósł koszt prac geodezyjnych, wynajmował pracowników do pracy i płacił im osobiście. Kupował materiały budowlane, płyty kartonowe, siatkę, papę, drewno na dach. Regulował płatności za płot, wylewki i chodnik, poniósł koszt wymiany okien. Sąd dał wiarę zeznaniom powoda w tym zakresie. Powód bowiem pracował jako funkcjonariusz Służby Więziennej i jego wynagrodzenie było zdecydowanie wyższe od wynagrodzenia pozwanej, która osiągała dochód na poziomie najniższej krajowej, pracując jako sprzedawca i w okresie trwania konkubinatu pracowała także w niepełnym wymiarze czasu pracy. Powód zaciągnął w okresie trwania konkubinatu pożyczki w pracy i w łącznej kwocie 58.000 złotych zostały one przeznaczone na remont nieruchomości stanowiącej własność pozwanej. Powód otrzymywał nagrody uznaniowe poza wynagrodzeniem , które stanowiły dodatkowe źródło dochodów i mogły być przeznaczone na cele remontu nieruchomości.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanej jakoby ona w większości ponosiła koszty prac remontowych na terenie nieruchomości.

Sąd nie dał w części wiary zeznaniom świadka Z. D. – matce pozwanej jakoby pozwana w całości sfinansowała remont domu zaś powód nie czynił nakładów na nieruchomość pozwanej, pozwana otrzymała pieniądze od świadka i ojca. Jednocześnie świadek potwierdziła, że pozwana musiała odkupić drugą część nieruchomości za kwotę 50.000 złotych. Tak samo Sąd ocenił zeznania zgłoszonego przez pozwaną świadka D. S., który podnosił te same okoliczności. Świadek zeznał, że nie wie skąd pozwana miała pieniądze na spłatę w kwocie 50.000 złotych. Zeznania te są niewiarygodne w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i doświadczenia życiowego.

W zakresie wartości rynkowej nakładów poniesionych przez powoda na nieruchomości zabudowanej położonej w mieście W. przy ulicy (...), określonej wg stanu z dnia 22 marca 2022 roku i cen z dnia sporządzenia opinii ustalonej **na kwotę 62 000 złotych** Sąd wziął pod uwagę opinię biegłego z zakresu szacowania nieruchomości mgr K. B., która jest jasna, rzeczowa, spójna i nie została skutecznie podważona przez żadną ze stron postępowania.

Sąd w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego **przyjął, że powód poniósł nakłady w/w kwocie.**

Sąd zważył co następuje:

Konkubinaty jest związkiem faktycznym, a nie prawnym i z samego faktu swojego istnienia nie wywołuje żadnych skutków prawnomajątkowych, w szczególności co do powstania katalogu wspólności praw do rzeczy nabytych w czasie jego trwania przez obojga partnerów lub przez jednego z nich. Ze względu na konstytucyjną zasadę ochrony małżeństwa oraz brak podstaw do uznania braku regulacji prawnej związków pozamałżeńskich za lukę w prawie,

niedopuszczalne jest stosowanie unormowań z zakresu prawa małżeńskiego (**w tym wspólności majątkowej i podziału dorobku**), nawet w drodze analogii, do innych niż małżeństwo stosunków cechujących się istnieniem więzi osobisto-majątkowych.

Rozliczenie majątkowe po ustaniu faktycznego związku osobisto-majątkowego następuje na podstawie przepisów kodeksu cywilnego odpowiednich do ustalonej konkretnej postaci i treści stosunków ukształtowanych w danym związku.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego niemal jednolicie przyjmuje się, że do rozliczenia konkubinatu, w tym nakładów dokonanych przez konkubentów na majątek jednego z nich, mają zastosowanie przepisy art. 405 i następane kodeksu cywilnego, chyba, że szczególne okoliczności faktyczne sprawy wskazują na istnienie innej podstawy prawnej tych rozliczeń (patrz: uchwała z dnia 2.07.1955r., II Co 7/55, OSNC 1956, nr 3, poz. 72, uchwała z dnia 30 września 1966r. III PZP 28/66, OSNCP 1967/1/1, uchwała z dnia 30.01.1986r., III CZP 79/85 OSNC 1987, nr 1, poz. 2, uchwała z dnia 27 czerwca 1996r., IIICZP 70/96, OSNC 1996/11/145, wyrok z dnia 26 czerwca 1974r., III CRN 132/74, nie publikowany, wyrok z dnia 6.12.2007r., IV CSK 301/07, OSNC 2009, nr 2, poz. 29, wyrok z dnia 10 maja 2011r., IV CSK 11/11, nie publikowany).

Jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia wskazać **należy przepis art. 405 k.c.** Przesłanką powstania roszczenia na tej podstawie prawnej jest wykazanie uzyskania przez jednego z byłych partnerów faktycznego związku korzyści majątkowej bez podstawy prawnej, to jest wystąpienia przesunięcia majątkowego w okolicznościach, w których wzbogaconemu i zubożonemu nie przysługują żadne szczególne uprawnienia do wkraczania w sferę stosunków majątkowych. Tytułem przykładu wskazać należy na stan faktyczny, polegający na czynieniu przez partnerów faktycznego związku wspólnych nakładów na nieruchomości jednego z nich.

Z reguły bowiem nie dokonuje się tego bez wspólnie podejmowanych czynności i wzajemnego zaakceptowania możliwości zaistnienia między nimi, w ich majątkach, wymiernych przesunięć majątkowych, zwłaszcza gdy związek jest długotrwały i wsparty dodatkowo posiadaniem wspólnego dziecka. Dlatego też przesunięcia majątkowe zaistniałe w takich warunkach powinny być w niektórych sytuacjach uznane za pozbawione podstawy prawnej i w związku z tym uzasadnione jest stosowanie przy ich rozliczeniach przepisów art. 405 i następnych k.c.

Wzbogacenie jednej osoby jest zawsze następstwem zubożenia innej osoby. Istnieje więc w istocie współzależność między uzyskaniem korzyści majątkowej wzbogaconego a umniejszeniem majątku, bądź braku korzyści u zubożonego. Celem roszczenia o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia jest przywrócenie do majątku zubożonego tego samego co z majątku tego ubyło.

Ciężar udowodnienia przesłanek bezpodstawnego wzbogacenia spoczywa na zasadach ogólnych, określonych w art. 6 k.c. na powódzie, jako osobie zubożonej. Strony pozostawały w konkubinacie w okresie od września 2011 roku do 22 marca 2022 roku.

Odnosząc powyższe uwagi do ustalonego stanu faktycznego stwierdzić należy, iż powód wykazał osobowymi źródłami dowodowymi, że czynił nakłady na nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym i budynkami gospodarczymi położonej w mieście W. przy ulicy (...), gmina m. W., powiat (...), województwo (...), oznaczonej numerem ewidencyjnym działki (...), obręb (...) W., będącej własnością pozwanej M. M. (1).

Wartość rynkowa nakładów poniesionych przez powoda na nieruchomości zabudowanej położonej w mieście W. przy ulicy (...), określona wg stanu z dnia 22 marca 2022 roku i cen z dnia sporządzenia opinii wynosi: **62 000 zł sześćdziesiąt dwa tysiące złotych**.

- wymiana więźby dachowej wraz z położeniem blachodachówki na całym budynku, założenie okna dachowego **16248 zł**
- wymiana stropu nad częścią niezamieszkałą, założenie schodów modułowych **9780 zł**

- remont poddasza nad częścią zamieszkałą: położenie płyt k/g na ścianach, i płyt osb na podłogach **8832 zł**
- Położenie wełny na poddaszu **5244 zł**
- Wykończenie ścian na poddaszu+ malowanie **3288 zł**
- Wykończenie podłóg na poddaszu **360 zł**
- Rozciągnięcie instalacji elektrycznej na poddaszu **1188 zł**
- Założenie kaloryfera w pokoju na parterze, zamontowanie pieca do ogrzewania poddasza, tzw. Kozy **3288 zł**
- Wylanie posadzki i dociągnięcie elektryki w budynku gospodarczym nr (...) **1248 zł**
- Wylanie posadzki i dociągnięcie elektryki w budynku gospodarczym nr (...) **1860 zł**
- Wylanie posadzki i dociągnięcie elektryki w budynku gospodarczym nr 3 **480 zł**
- Wykonanie altany ogrodowej wraz z kostką **3300 zł**
- Wylanie chodnika, wykonanie wjazdu do domu z jumb, wytyczenie granic **1788 zł**
- Założenie ogrodzenia z elementów betonowych, z siatki oraz założenie bramy **4764 zł**

Dlatego też Sąd uwzględnił powództwo w/w kwocie.

W pozostałym zakresie powództwo oddalił.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art.481 k.c. i naliczył je od daty doręczenia odpisu pozwu pozwanej, tj. 5 września 2022 roku.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 100 k.p.c. R. B. domagał się zasądzenia kwoty 96.600 złotych, wygrał **62.000 złotych**, a więc 64% zgłoszonego roszczenia, przegrał 36% roszczenia.

Koszty po stronie powoda wyniosły - 5.417,00 złotych, i obejmują one wynagrodzenie dla pełnomocnika z tytułu zastępstwa procesowego i wydatki na opłatę skarbową na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 roku, poz.1800) § 2 pkt.6 opłata od pozwu 500,00 złotych .

Po stronie pozwanej koszty wyniosły 5.417,00 złotych i obejmują one wynagrodzenie dla pełnomocnika z tytułu zastępstwa procesowego i wydatki na opłatę skarbową na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 roku, poz.1800) § 2 pkt.7.

Łącznie więc koszty sądowe stanowią kwotę 11.334,00 złotych.

Z tej kwoty powoda obciąża kwota 4.080,24 złotych. (11.334,00 złotych x 36 %) zaś pozwaną obciąża kwota 7.253,76 złotych (11.334 złotych x 64 %) dlatego też Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę **1.836,76 złotych** (jeden tysiąc osiemset trzydzieści sześć 76/100). (5.917,00 złotych – 4.080,24 złotych).

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 100 k.p.c. Sąd nakazał pobrać od powoda kwotę **3.185,35 złotych (trzy tysiące sto osiemdziesiąt pięć 35/100)** tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa obejmujących wydatki związane ze sporządzeniem opinii przez biegłych i część opłaty sądowej od oddalonej części powództwa zaś od pozwanej **5.662,84 złotych (pięć tysięcy sześćset sześćdziesiąt dwa 84/100)** (8.848,20 złotych x 64 %). Łącznie koszty te stanowiły -

część nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu 4.330 złotych, wydatki związane ze sporządzeniem opinii przez biegłych 4.518,20 złotych (8.848,20 złotych x 64 %)

SSO Wojciech Rychliński

ZARZĄDZENIE

1. odnotować zwrot akt w kontrolce terminowości sporządzenia uzasadnień;
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem przesłać pełnomocnikowi pozwanej;

dnia 9 października 2023 roku

SSO Wojciech Rychliński